

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра політології та правознавства
(назва кафедри)

СИЛАБУС

Сучасні аспекти викладання політичних наук
(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____
(шифр і назва напрямку підготовки)
Спеціальність _____ 052 Політологія _____
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-кваліфікаційний рівень __другий (магістерський) рівень _____
форма навчання _____ денна/заочна _____
освітня програма _____ Прикладна політологія _____
(назва спеціалізації)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30.08.2019

Завідувач кафедри _____ (підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Старобільськ – 2019

Інформація про викладача

Прізвище ім'я по батькові	Вовк Світлана Олександрівна
Науковий ступінь	доктор політичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	завідувач кафедри політології та правознавства
Місце роботи	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства
Адреса кафедри	м. Старобільськ, вул.Гоголя 1
Контакти	050 189 60 51
E-mail	vovk_sa_79@ukr.net
Консультації	
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
Місце	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства, м. Старобільськ, вул.Гоголя 1

2. Інформація для підтримання зв'язок з е-тьютором

Прізвище ім'я по батькові	Капля Ольга Станіславівна
E-mail	Rfgkz@i.ua
Контакти	050 202 03 31

3. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Прикладна політологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр
Загальні характеристики	обов'язкова
Веб-сайт курсу	
ID ОП	17834
Рік вивчення дисципліни	перший
семестр	1
Загальна кількість кредитів ECTS	5
Загальна кількість годин	150
Лекції / Практичні, семінарські заняття / Лабораторні / Самостійна робота	12 / 10 / - / 128 12 / 10 / - / 128
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Дисципліна ґрунтується на класичних та інноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності студентів і постійно вдосконалюється під впливом політичних і соціально-економічних

процесів в Україні та світі. На початку ХХІ століття методика викладання -політичних дисциплін у вищій школі дозволяє не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання політичних явищ, а й наповнити його актуальним гуманістичним змістом. Даний курс спрямований на вивчення основних методів і методики викладання політології. Розкриваються закономірності та принципи вивчення соціально-політичних дисциплін, основні форми організації навчання. Вивчються типи і структура уроків, лекцій, семінарів, основні вимоги до перевірки й оцінки знань, вмінь та навичок студентів.

Мета курсу — формування системи знань та вмінь, необхідних для викладання соціально-політичних дисциплін, озброєння майбутнього викладача суспільно-політичних дисциплін змістом і педагогічними засобами навчання, знаннями та навичками, необхідними для здійснення ефективної гуманітарної освіти, національного виховання і всебічного розвитку учнів, допомогти майбутньому викладачеві вивчити проблеми вузівської методики навчання, визначити її особливості, актуалізувати розвиток професійно значущих особистих дидактичних здібностей і вмінь. Допомогти майбутньому викладачеві вивчити проблеми вузівської методики навчання, визначити її особливості, актуалізувати розвиток професійно значущих особистих дидактичних здібностей і вмінь. Основними завданнями курсу є: формування вмінь і навичок підготовки, проведення лекційних і семінарських занять із студентами, які вивчають політологію, розвиток їх методичної майстерності, мовлення, комунікабельності. Тематичний зміст програми орієнтований не тільки на теоретичну підготовку майбутніх політологів-викладачів вищої школи, а й на розвиток їх методичної майстерності, творчого потенціалу, формування практичної готовності до професійної участі у вузівському навчальному процесі.

Засвоївши курс, студент повинен:

знати:

- основний зміст усіх тем, зокрема поняття методична система освіти, цілі, принципи, методи, засоби викладання політології, форми і види навчального процесу;

вміти:

- на основі засвоєння термінів та основних положень методики викладання політології самостійно здійснювати розробку текстів окремих лекцій та підготовку матеріалів і робочих планів семінарів з метою виконання конкретних завдань з тієї чи іншої теми курсу.

Місце дисципліни нормативна навчальна дисципліна «Сучасні аспекти викладання політичних наук» є складовою циклу професійної і практичної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» ОП «Прикладна політологія».

Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування дисципліни).

Курс «Методика викладання політичних дисциплін», «Педагогіка та психологія вищої школи».

5. Зміст дисципліни.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Перший модуль											
1.1.	Методика викладання політичних дисциплін у ВНЗ	14	2			12	14	2			12
1.2.	Мета, зміст, методи та засоби навчання у вищій школі	14	2			12	14	2			12
1.3.	Методи навчання у вищій школі	15	2			13	15	2			13
1.4.	Дискусія як метод проведення семінарського заняття	17	2	2		13	17	2	2		13
1.5.	Нетрадиційні методи викладання політичних дисциплін	15	2			13	15	2			13
Другий модуль											
2.1.	Лекція як форма навчання політичних наук у ВНЗ	15	2			13	15	2			13

2.2.	Семінари як форма навчання політичним дисциплінам у ВНЗ	15		2		13	15		2		13
2.3.	Технічні засоби навчання	15		2		13	15		2		13
2.4.	Навчання студентів навичкам вивчення політичних дисциплін	15		2		13	15		2		13
2.5.	Форми контролю знань студентів	15		2		13	15		2		13
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	150	12	10		128	150	12	10		128

Теми семінарських / практичних занять

<i>№п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>
1.	Методика викладання політичних дисциплін у ВНЗ	2
2.	Мета, зміст, методи та засоби навчання у вищій школі	2
3.	Методи навчання у вищій школі	2
4.	Дискусія як метод проведення семінарського заняття	2
5.	Нетрадиційні методи викладання політичних дисциплін	2
6.	Лекція як форма навчання політичних наук у ВНЗ	2
	Разом	12

Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

Самостійна робота

<i>№п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>
1.	Методика викладання політичних дисциплін у ВНЗ	12
2.	Мета, зміст, методи та засоби навчання у вищій школі	12
3.	Методи навчання у вищій школі	13
4.	Дискусія як метод проведення семінарського заняття	13
5.	Нетрадиційні методи викладання політичних дисциплін	13
6.	Лекція як форма навчання політичних наук у ВНЗ	13
7.	Семінари як форма навчання політичним дисциплінам у ВНЗ	13
8.	Технічні засоби навчання	13
9.	Навчання студентів навичкам вивчення політичних дисциплін	13
10.	Форми контролю знань студентів	13
	Разом	128

6. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний
- репродуктивний
- проблемного викладання
- частково-пошуковий
- дослідницький

7. Форми і методи контролю

Фронтальне опитування, тестування, виконання завдань для самостійної роботи, виконання контрольної-модульної роботи.

8. Критерії оцінювання знань студентів (у %)

Поточний і підсумковий контроль знань і умінь магістрантів з дисципліни «Сучасні аспекти викладання політичних наук» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Успішність магістрантів із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою і складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдань і завдань для самостійної роботи), для оцінювання якої призначається 40 %, і результатів контрольних модульних робіт 20 % і підсумкового тестування – 40 %.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Діяльність студента:

- письмова модульна контрольна робота, тестування – 40 балів;
- результати роботи на практичних заняттях – 40 балів;
- самостійна робота – 20 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання для підготовки до контрольного-модульного оцінювання

1. Методологія методичної системи викладання політології.
2. Сучасні методологічні закономірності дидактики.
3. Концепції центральних проблем політології.
4. Проблеми методології викладання політології.
5. Основні дидактичні концепції.
6. Понятійно-категорійні ланцюжки політології та методика їх викладання.
7. Дидактичні основи сучасної вищої освіти.
8. Дидактичний аспект навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі.
9. Педагогічна технологія навчального процесу у вузі.
10. Облік результатів підготовки спеціаліста у вищій школі.
11. Вузівське пояснювально-ілюстративне навчання.
12. Методика проблемного навчання у вузі.
13. Модульне навчання у вищій школі.
14. Структура вузівського навчального процесу.
15. Загальні дидактичні закономірності та принципи викладання.
16. Об'єктивні та суб'єктивні аспекти інтенсифікації вузівського процесу навчання.
17. Гуманістична спрямованість методики викладання.
18. Професійно-методична компетентність викладача.
19. Педагогічні здібності викладача.
20. Педагогічна техніка викладача.
21. Педагогічна ситуація у викладацькій діяльності.
22. Самовдосконалення викладача вузу.
23. Лекція— основна форма організації навчання у вузі.
24. Семінар у системі вузівських форм навчання.
25. Консультація, залік, іспит у навчальному процесі вузу.
26. Тезаурус дидактичних методів і засобів.
27. Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності у вузі.
28. Методи стимулювання і мотивації вузівського учіння.
29. Внутрішня педагогічна техніка викладача.
30. Зовнішня педагогічна техніка викладача.
31. Мовлення— показник загальної культури особистості викладача.

32. Умови ефективності, шляхи вдосконалення професійного мовлення викладача.
33. Педагогічне спілкування у вузі: сутність, основні чинники ефективності.
34. Професійно-педагогічний стиль спілкування викладача.
35. Управлінський стиль спілкування викладача.
36. Дидактичний стиль спілкування викладача.
37. Методичні підходи до змісту і характеру викладання політології.
38. Формування понятійного апарату викладання політології.
39. Система відбору та обробки інформації для викладання політології.
40. Організація методичної роботи викладача політології.
41. Сучасна методика проведення семінарських і практичних занять з політології.
42. Форми організації контролю знань і особливості їх застосування для викладання політології.
43. Порівняльний аналіз навчальних програм з курсу політології. Узагальнення досвіду.
44. Спецкурс “Влада в політиці”: методичне вирішення.
45. Персоніфікація політологічних знань: наукові школи та течії.
46. Інтегративна модель навчального курсу з політології: варіант вирішення.
47. Структура модульної організації навчального курсу з політології.
48. Авторський курс політології: методика викладання.
49. Практикуми з проблем політології з урахуванням специфіки студентів.
50. Планування та організація самостійної роботи студентів.
51. Роль навчально-методичного кабінету з політології в організації самостійної роботи студентів.
52. Система контролю знань студентів у вищій школі.
53. Методика підготовки і читання лекцій з політології.
54. Педагогічні засоби навчання.
55. Викладання політології: цілі, принципи, функції.
56. Викладання політології: форми і засоби навчання.
57. Викладання політології: врахування профілю підготовки спеціалістів.
58. Методи викладання політології.
59. Модульно-рейтингова система навчання: методичний погляд.
60. Антропологічний підхід в курсі політології.

11. Завдання для контролю самостійної роботи

Контрольно-самостійна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань студента, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку кафедри.

Виконуючи контрольну-самостійну роботу, магістрант набуває досвіду роботи з науковою літературою, періодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами; вчиться аналізувати та узагальнювати, а також чітко висловлювати свої думки з приводу заданої тематики в письмовій формі. Все це є підґрунтям для виконання більш складних форм робіт в майбутньому, таких як магістерська робота.

1. Природа і сутність політологічної освіти.
2. Політологічна освіта як специфічна форма онтологічного розвитку людини.
3. Сучасні дидактичні концепції, теорії методики викладання.
4. Дидактична концепція Д. Дьюї.
5. “Я-концепція” К. Роджерса у сучасному вузівському навчанні.
6. Теорія самоактуалізації А. Маслоу.
7. Особливості методики навчання у вузах США.
8. Основні аспекти методики викладання у вузах країн Східної, Центральної та Західної Європи.
9. Основні етапи навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі.
10. Організація, методика проведення заліків, іспитів у вузі.
11. Рівні опанування дидактикою вищої школи.
12. Пояснювально-ілюстративне навчання у вузі: зміст, методика проведення.
13. Методи, прийоми ефективного вузівського проблемного викладання політології.
14. Інноваційні методики модульного політологічного навчання у вищій школі.
15. Організація, методика бально-рейтингової системи навчання.
16. Загальна характеристика основних компонентів вузівського навчального процесу.
17. Загальні дидактичні закономірності викладання.

18. Основні принципи викладання.
19. Умови та шляхи інтенсифікації вузівського навчання.
20. Демократизм, гуманізм у системі методів навчання у вузі.
21. Структура професійно-методичної компетентності викладача.
22. Методика формування педагогічних здібностей викладача.
23. Шляхи ефективного формування педагогічної техніки викладача.
24. Методика подолання педагогічних ситуацій у викладацькій діяльності.
25. Організація, методика самовдосконалення викладача вузу.
26. Сутність, структура, типи навчальних лекцій.
27. Методика відбору інформації для навчальної лекції.
28. Проблемна лекція: специфіка, методика проведення.
29. Організація, методика підготовки та проведення лекції-діалогу.
30. Семінар у системі форм вузівського навчального процесу.
31. Семінар у формі усних виступів та обговорення питань.
32. Організація, методика підготовки та проведення семінару-диспуту.
33. Специфіка, методика проведення семінару — теоретичної конференції.
34. Семінар у системі модульного навчання.
35. Семінар у системі бально-рейтингового навчання.
36. Методи та засоби навчання у вищій школі. Словесні методи навчання.
37. Методи навчання за рівнем інтенсивності пізнавальної діяльності.
38. Методика навчання за логікою передавання і сприймання навчальної інформації.
39. Методика стимулювання інтересу до навчання.
40. Методика стимулювання обов'язку й відповідальності у навчанні.
41. Бінарна методика навчання.
42. Методика контролю і самоконтролю у навчанні.
43. Основи методики формування у викладача техніки володіння своїм організмом.
44. Методика формування внутрішньої педагогічної техніки викладача.
45. Зовнішня педагогічна техніка викладача як засіб ефективного навчання.
46. Функції мовлення викладача.
47. Методика формування професійного мовлення викладача.
48. Умови ефективності діалогічного спілкування у процесі навчання.
49. Індивідуальний стиль спілкування викладача.
50. Методика навчальної діагностики.
51. Форми контролю навчання та критерії оцінок успішності.
52. Організація, методика керівництва науково-пошуковою роботою студентів-політологів.
53. Професійно-методична компетентність викладача політології.
54. Умови ефективної праці викладача політології.
55. Організація і методика викладання політології.
56. Об'єктивні і суб'єктивні аспекти інтенсифікації вузівського процесу викладання спеціальних дисциплін.
57. Система відбору та обробки інформації як основа викладання політології.
58. Професійно-методична компетентність викладача з політології.
59. Методична система викладання політології.
60. Дидактичні ідеї, які забезпечують упровадження інноваційних технологій навчання.
61. Методологія дидактики вищої школи: історія і сучасність.
62. Власна методика викладання лекцій з політології.
63. Методологічне значення лекцій.
64. Значення навчальної програми в розробці лекційного курсу з політології.
65. Основні способи викладання політології.
66. Елементи педагогічного впливу під час читання лекції.
67. Заключна частина лекції: загальні вимоги.
68. Лекція-бесіда та її ефективність.
69. Вступ до лекції, структура і зміст.
70. Практичне заняття з політології, види та основні цілі.
71. Методика підготовки лекції.
72. Методика викладання політології: антропологічний підхід.

73. Методика викладання політології: політико-культурний підхід.
74. Форми поточного контролю для студентів (слухачів)-заочників.
75. Методика викладання політології для студентів (слухачів)-заочників: форми роботи.
76. Концептуальний підхід до розробки курсу політології.
77. Проблема змісту політології.
78. Понятійно-категоріальний апарат у курсі політології.
79. Проблеми викладання політології: універсальні парадигми.
80. Інновації в політологічній освіті: національні особливості і традиції історичного розвитку.
81. Правила проведення тестування.
82. Гуманістична модель сучасної політологічної освіти у вузі.
83. Політологічна освіта в період трансформації і глобалізації.
84. План-конспект лекції з політології: методика розробки.
85. Інноваційні дії викладача політології: умови та вимоги часу.
86. Історичні знання у сучасній політологічній освіті.
87. Наукові засади методики викладання політології.
88. Організація самостійної підготовки студентів.
89. Методика підготовки і проведення іспиту.
90. Культура мовлення викладача.
91. Окремі види лекцій: методика читання.

12. Методичне забезпечення

Електронний варіант лекцій, завдань до практичних занять, питання до контрольномодульних робіт, завдань для самостійної роботи. Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять і електронної бібліотеки.

13. Рекомендована література

Основна навчальна література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України / А.М.Алексюк. – К.:Либідь, 1998. – 560 с.
 2. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: [навч. посіб.] / В.Л. Ортинський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
 3. Педагогіка вищої школи: [Навч. посіб.] / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова та ін.; За ред.. З.Н. Курлянд. - з-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
 4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: [Навч. посіб.] / М.М. Фіцула. – К.: «Академвидав», 2006. – 352 с.
- Допоміжна
5. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: [Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури] / Л.В. Артемова. – К.: Кондор, 2008. – 272 с.
 6. Болонський процес у фактах і документах / М. Ф. Степко. К. : Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003.
 7. Болюбаш Я.Я. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців / Я.Я. Болюбаш // Освіта. – 2004. – № 8.
 8. Вища освіта України і Болонський процес [Текст] : навч. посібник / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Навчальна книга Богдан, 2004.
 9. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: [Навчальний посібник для студентів ВНЗ] / С.С.Вітвицька. – К., 2003.
 10. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.
 11. Галузинський В.М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні / Галузинський В.М., Євнух М.Б. – К., 1995.
 12. Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ століття). – К., 1994
 13. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. – Випуск 1. – К.: УАЗТ, 2003. – 420 с.
 14. Макарова Л.І. Основи психології і педагогіки: [Навчальний посібник] / Макарова Л.І., Гах Й.М. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 116 с.
 15. Нагаєв, В. М. Методика викладання у вищій школі : [навч. посібник] : рекомендовано МОН України / В. М. Нагаєв. К. : Центр учбової літератури, 2007

16. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Л. Ортинський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
17. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: [Практикум]: Навч. посіб. / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: Каравела, 2008. – 336с.
18. Положення про вищий державний навчальний заклад // Освіта України: Нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001.
19. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) // Освіта. – 2005. – № 53.
20. Савчин М.В. Педагогічна психологія: [Навч. посіб.] / М.В.Савчин. – К.: Академвидав, 2007. – 424 с